

SENSORVEILEDNING SKOLEEKSAMEN SPED2100 H2020

Langsvarsoppgaver:

Dette er en seks timers hjemmeeksamen. Kandidaten skal vise dybdekunnskaper om to hovedtemaer innenfor modulene Kognitiv utvikling eller Psykososial utvikling, og drøfte sammenhenger godt nok. Modulene Utviklingsteorier, Biologisk utvikling kan, og Sosial kontekst og utvikling også være relevante for å besvare på oppgavene.

Studentene skal besvare 2 av to de følgende 3 oppgavene:

Oppgave 1. *Redegjør* for ulike teorier om intelligens og *drøft* betydningen av arv og miljø for utviklingen av intelligens.

Oppgave 2. *Redegjør* for tidlig emosjonsutvikling og *drøft* betydningen av nære relasjoner for denne utviklingen.

Oppgave 3. *Redegjør* for hva som menes med sinnforståelse og *drøft* betydningen av sinnforståelse for barns fungering innenfor andre utviklingsområder.

Det er mulig å løse oppgavene på forskjellige måter. Ulike momenter kan derfor være aktuelle. Likevel er det viktig at besvarelsen er tydelig og at spørsmålene er besvart. Denne sensorveiledningen tar opp hvilke momenter man bør forvente av en fremragende/ meget god besvarelse. Samtidig er det viktig å understreke at man er åpen for at oppgaven løses på ulike måter og med ulik vektlegging av momenter. Oppgavene teller likt.

Noen overordnede kvaliteter som sensuren bør vektlegge:

- Hvor tydelig og fullstendig oppgaven er besvart
- Om det gjøres en avgrensning i redegjørelsen som er hensiktsmessig (ikke for snever eller for vid)
- På hvilken måte kandidaten har trukket inn relevante og sentrale faglige momenter i besvarelsen
- På hvilken måte kandidaten klarer å fortelle en konsistent historie og viser evne til å knytte sammen teoretiske/empiriske/praktiske forhold av relevans for temaet
- Hvordan kandidaten både er i stand til å «gjøre rede for» og «drøfte» det som kreves i oppgaven
- Hvordan besvarelsen forholder seg til sentrale begreper i oppgaveteksten (f. eks i form av definisjoner)
- Hvordan besvarelsen er disponert, altså med en logisk oppbygning og resonnement, hvor de ulike delene i oppgavebesvarelsen står i samsvar til hverandre
- Hvordan besvarelsen gjør bruk av og støtter seg i faglitteratur, og i hvilken grad kandidaten greier å reflektere over faglitteraturen i relasjon til de temaene oppgaven spør etter (dette kan dreie seg om både teoretiske perspektiver, sentrale begreper, forskning, regelverk og retningslinjer)
- At kandidaten henviser til relevant litteratur i tekst og referanseliste, fortrinnsvis med APA 6 eller APA 7.

Noen faglige kvaliteter som sensuren bør vektlegge:

Det er en god del frihet til å definere og avgrense begge oppgavene og skrive om temaer som kandidaten er interessert i. Allikevel er det noen generelle faglige kvaliteter som kan spesifiseres for hver av de tre oppgavene.

- **Oppgave 1: *Redegjør for ulike teorier om intelligens og drøft betydningen av arv og miljø for utviklingen av intelligens.***

- I hvilken grad kandidaten klarer å *redegjøre* for hva som menes med intelligens, ulike teorier for intelligens, og hvordan intelligens måles. En sterk oppgave vil kunne ta opp noen av de historiske linjene for intelligensbegrepet og hvordan måleinstrumentene er knyttet til ideer om hva intelligens er og/eller ikke er. Her vil det også være en styrke om Flynn-effekten kan redegjøres for, hvordan instrumentene er operasjonalisert og variasjonen i måleresultater ser ut, samt hvordan stabilitet og prediksjon kan være knyttet til målingene.
- I hvilken grad kandidaten klarer å *drøfte* betydningen av arv og miljø for utviklingen av intelligens. Kandidaten bør både kunne drøfte betydningen av genetisk variasjon og ulike miljøforhold. I tillegg kan kandidaten trekke inn hvordan slike faktorer bidrar til normalvariasjonen og/eller forskjeller mellom kjønn og individer med ulike forutsetninger og vansker.
- Et pluss er om kandidaten klarer å trekke inn relevante teoretiske modeller eller perspektiver (f.eks. Bronfenbrenners bio-økologiske modell, transaksjonsmodellen osv.). Et annet pluss er om kandidaten kan trekke inn biologisk utvikling.
- Det som kan skille en sterk oppgave fra en mindre sterk oppgave kan være i hvilken grad studenten klarer å knytte det hele sammen.

- **Oppgave 2: *Redegjør for tidlig emosjonsutvikling og drøft betydningen av nære relasjoner for denne utviklingen.***

- I hvilken grad kandidaten klarer å *redegjøre* hva som menes med emosjonsutvikling, hva som kjennetegner tidlig emosjonsutvikling (inkludert emosjonsregulering og tidlige emosjonsuttrykk), samt teoretiske hovedskiller.
- I hvilken grad kandidaten klarer å *drøfte* betydningen av nære relasjoner for denne utviklingen. Her bør omgivelsenes og omsorgsgiveres påvirkning drøftes. Et pluss vil være dersom kandidaten kan drøfte hvordan nære relasjoner kan ha implikasjoner for menneskers forutsetninger for læring og/eller knytte dette opp mot utvikling av emosjonelle vansker og reguleringsvansker. Kandidaten kan også her velge å fokusere på undergrupper av barn (f. eks. barn med atferdsvansker).
- Tilsvarende er det et pluss dersom kandidaten klarer å trekke inn relevante teoretiske modeller eller perspektiver (f.eks. Bronfenbrenners bio-økologiske modell, transaksjonsmodellen osv.).
- Det som kan skille en sterk oppgave fra en mindre sterk oppgave kan være i hvilken grad studenten klarer å knytte dette sammen.

- **Oppgave 3: Redegjør for hva som menes med sinnforståelse og drøft betydningen av sinnforståelse for barns fungering innenfor andre utviklingsområder.**
 - I hvilken grad kandidaten klarer å *redegjøre* hva som menes med sinnforståelse, hva som kjennetegner tidlig og videre utvikling av sinnforståelse (for eksempel oppfattelse/forståelse, førsteordens og annenordens sinnforståelse), individuelle og/eller kulturelle forskjeller, samt teoretiske forklaringer på sinnforståelse. Det vil være et pluss dersom kandidaten kan redegjøre for eksempler på måling av sinnforståelse og hvordan dette er knyttet til teoretiske ideer om hva sinnforståelse innebærer.
 - I hvilken grad kandidaten klarer å *drøfte* betydningen av betydningen av sinnforståelse for barns fungering innenfor andre utviklingsområder. Her er det et pluss dersom kandidaten får frem både fordeler med god sinnforståelse og konsekvenser av problemer med sinnforståelse. Kandidaten kan her velge å fokusere på undergrupper av barn (f. eks. barn med autisme, Down-syndrom og/eller språkvansker).
 - En svært sterk oppgave vil trekke inn relevante områder som utvikling av kommunikasjon og språkutvikling. Det kan også være et pluss om kandidaten trekker inn «tomme» teoretiske modeller eller perspektiver om biologisk utvikling
 - Det som kan skille en sterk oppgave fra en mindre sterk oppgave kan være i hvilken grad studenten klarer å knytte dette sammen.

Studentene har fått følgende informasjon om bruk av referanser på eksamen:

- På eksamen skal dere bruke referanser i teksten, og har referanseliste. Dere kan bruke APA 6- eller APA 7- standard. Dere finner beskrivelse av dette på www.sokogskriv.no (Lenker til en ekstern side.).
- Det kan være lurt å bruke litt tid på å sette seg inn i referansebruk før eksamensdagen, evt å ha skrevet ferdig referanseliste til litteratur dere vet at dere mest sannsynlig kommer til å bruke.
- Det viktigste å huske på er:
 - I teksten, siterer dere forfatter(e) og årstall. For eksempel: "Eksempeltekst som illustrerer poenget (Zachrisson et al., 2020)." eller "Zachrisson og Zambrana (2020) gir eksempeltekst som passer inn her".
 - Hvis dere siterer spesifikke studier/teorier som er beskrevet i f.eks. læreboken, kalles dette sekundærreferanser, f.eks.: (Olsen, referert i Von Tetzschner, 2020). NB: ved sekundærreferanser behøver dere ikke å skrive primærreferansen (Olsen) i referanselisten.
 - Forelesninger refererer dere i teksten med (Etternavn, år) på samme måte som andre referanser.
 - Dere behøver ikke å føre sidetall i referanser i teksten, heller ikke til bøker. Hvis dere skriver et helt avsnitt som henviser til en tekst/bok, kan dere gjøre dette ved å f.eks. skrive: «Von Tetzschner (2020, s. XX) skriver at....», men det må fremgå når henvisningen til boken slutter og deres egen tenkning begynner.
- Referanselisten (alfabetisk)

- Dere behøver kun én referanseliste til sist i oppgaven, ikke en etter hver deloppgave. Hvis dere ønsker å ha separate referanselister for de to oppgavene er dette helt OK.
- Referanseliste følger vanlig APA-standard, men dere behøver ikke Digital Object Identifier (doi):
 - Bakker, M., Van Dijk, A., & Wicherts, J. M. (2012). The rules of the game called psychological science. *Perspectives on Psychological Science*, 7, 543-554.
 - Forelesninger i referanselisten: Navn, N. (2020). Tittel. Forelesning, Sted, Dato
- Se forøvrig www.sokogskriv.no for beskrivelse av referanseliste.

Blindern, 27.11.2020

Imac Maria Zambrana og Henrik Zachrisson